

Býurokrat / satiriki hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar

написано kitapcy | 23 января, 2025

Býurokrat / satiriki hekaýa BÝUROKRAT

Kabinetimde ýeke özüm ýaňy bir gyzyşyp işläp otyrdym. Bölümiň redaktory çagyryar diýdiler. Alajyň näme, haýal etmän bardym. Ol hemişekileri ýaly, öwrümlı gürrüň edip oturmady.

– Býurokrat hakynda felýeton ýazmaly, özem gyssagly. Hawa, şahyr Maýakowskiniň dili bilen aýtsak, býurokratizmi möjek bolup çeýnemeli. Muny bizden döwür talap edýär, düşnüklimi, döwür! Ýone gyssagly diýsem, çig-çarsy bir zat getirip, janyma dert bolaýmagyn, işiňe gaty jürje bolgun – diýip, sargady.

– Dogry aýdýaň, başlyk. Olary çeýnemeli – diýip, men çykyp gitdim.

Mesele aýdyň, ýone býurokraty nireden tapmaly?? Onuň maňlaýynda "býurokrat" diýlen ýazgy ýok ahyryn. Sen býurokratmy diýibem hiç kimden sorap boljak däl, soranyňda kim aýtjak diýsene. Gaýtam olar al petiňden alarlar. Ýok, onuň başga ugruny tapmaly. Aslynda býurokrat kim, onu nädip tapmaly? Sözlüge seretdim. Öz işine formal cemelesip, süýrenjeňlige ýok berýän wezipeli adama býurokrat diýilýän eken.

Be, allajanlarym, beýle adamy men nireshen tapyp bilerkäm?! Wezipeli adamlar işden pyzylýança nemed-ä, birhili... Aý, özüňiz düşünýänsiňiz-le. Redaktor-a meniň iki aýagymy bir gonja sokdow. Nätsemkäm? Oturanyň bilen býurokrat üstüne gelmez, gitmeli, gözlemeli. Ýola çykdym, gaýda-gaýmalaşyk, her kim öz işi bilen gümra. Maňa seredýänem ýok. Şu adamlaň içinde-de

býurokrat bardyr welin, tanap bolanok-da!
Ynha, şu gelýän gözi gara äýnekli adamyň býurokrat bolaýmagy ähtimal. Dünýä göwni ýetmeýän ýaly, tumşugyny dik ýokary tutup gelýär. Onuň ýognas göwresi, özünden ep-esli öñe çykyp duran pöwhe garny, elindäki ýel berlen meşik ýaly çisik sumkasy meni oýlandyrdy. Hakyky býurokratyň özi, ine, şu bolsa gerek. Wiý, býurokrat näme, hökman ýognas adam bolmalymyka?! O barada sözlükde hiç zat aýdylmandyr-a. Gel, bagty synap göreýin. Hälki bir ýöne tanyşlyk açmak üçin habar gatyp görmeli diýen netijä geldim.

– Agam, bagışlaň! Häzir sagat näçe bolduka, bileňzokmy? Ol gözündäki äýnegini aýyrdy-da, ilki bilen maňa seretdi, soňra goşaryndaky altyn sagadyna. Onuň sesem birhili özi ýaly ýognasdy.

– Bäş manady kem on bir – diýip, ol ernini bir gulaç edip ýylgyrdy. Gyzyl dişleri günüň nuruna hasam öwşün atdy. Soňra ol elindäki äýnegini oklap gapdy-da:

– Belki, äýnek satyn alarsyň, importnyý – diýip, sumkasyny dörjeläp başlady.

Men onuň ýanyndan ýumlugaýdym. Ol býurokrat däl-de, hakyky alyp-satar peýdakeş bolmaly. Näme, üýşüp ýatan býurokrat bardyr öydýäňmi diýsene, olary köçeden tapar ýaly. Öz-özüme igendim.

Gel, gowusy, yza galak önemcilik kärhanalarynyň birine baryp göreýin. Sho ýerden hökman taparyn. Haýal etmän gitdim bir fabrige. Hernä direktor ýerinde eken.

Direktoryň kabulhanasynda oturan sekretar gyz meniň bilen göwünlü-göwünsiz salamlaşdy. Has dogrusy, ol meniň keýpime sogan dogrady.

– Başlyk häzir sizi kabul edip bilməz, ýanyma hiç kimi goýbermäň diýdi.

Be, näme etsemkäm? Direktoryň işigindäki ýazga gözüm düşdi. Hepdäniň şu günü, hut şuş-su wagty onuň kabul etmeli wagty eken-ä. Ine býurokratyň biri. Ýok, men muny sypdyrmaryn.

– Ýazylgy bolanda näme, haýsy bir ýazylan zat ýerine ýeririlýär? – diýip, sekretar gyz meniň sowalyna sowal bilen jogap berdi.

Direktory görmän gitmejegim cynamdy. Iň bolmanda býurokratyň yüzünü bir göreýin diýip, hasam içim byjyklady. Ahyry bardym-aý, ýaňkyň ýanyna. Wiý, bu-ha bir cepiksije hor adam eken. Bu adamy iş-ä beýle igledýän däldir, muny eýikdirmeyän gürrüb

bolaýmasa, baý, ýaňraýar-aý zaluwat. Edil eñegine jaň dakylan ýaly-da. Ony eýtjek, muny beýtjek diýip, agzynda aş gatyklady birselleм. Özem gaty sypjyk eken, ähli günäni çig mal bilen üpjün edýän beýleki kärhanalaryň üstüne syrykdyryp otyr. Baý, bir zeýrenmek zeýrend-ow. Sähel ýöwselräk bolsaň, aglatjagam zaňnar. Özümiň žurnalistdigimi aýdyp, fabrigiň näme üçin beýle lagar düşendigini soranymda welin, onuň birhili keýpi gaçan ýaly boldy. Önümçilik görkezijileriniň ýerine ýetirilişi barada anyk maglumatlary aldym. Onuň hasam ysgyny gaçdy. Men bellik eden kagyzlarymy direktoryň öñünde goýdum-da:

– Başlyk aga, bagışlaň welin, şu zatlaryň doğrulygy barada, ynha, şujagaz ýerik gol çekip beräýseňiz, kyn görmeseňiz redaktorymyzam bir töwra adamdyr, ynanmaz. Hawa, biziňem günümüz aňsat däl – diýip, ýalbaryjy äheňde gürledim.

Direktoryň gany gyzdy öýdýän. Gözünü alardyp, maňa seretdi. Çyrşaşdyryp gol çekdi-de, oturgyjyny şakyrdadyp ýerinden turdy. Seýfiniň agzyny açyp, möhürini aldy.

– Başlygyňyz size ynanman möhüre ynanýan bolsa, ine, size möhür, muny az görseňiz, ine, ýene biri.

Ol gaharyna elindäki möhüri iki gezek patlatdy, kagyzy gahar bilen öňüme oklap goýberdi.

– Başlygyňyz-a, inim, barypýatan býurokrat eken.

Edil gyzyl halka el ildiren ýaly, men möhürli kagyzy garbap aldym-da, epleşdirip jübüme saldym. Başlygyň ýumşuny bitirenime begendim.

"Be, ýogsa-da, ýaňky direktor bölümimiziň redaktoryna barypýatan býurokrat diýdi welin, hut başlygymyzyň özi hakda ýazyp, baş redaktormyza eltäýsem nähili bolarka?" diýip, men gidip barşyma içimi geplettdim. "Aý, aňkaw, öz başlygyň hakynda ýazyp, sen onsoň ony nädip çykartjak" diýip, kimdir biriniň igençli sesi gulagyna eşidilen ýaly boldy. Ýaltaklap töweregime seretdim. Hiç kim ýok. Diýmek, bu ses meniň içki duýgymyň sesi bolmaly.

Täçmämmet JÜRDEKOW. Satiriki hekaýalar